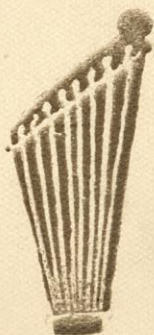

Eino Leino

Shemeikan
murhe

K.J.GUMMERUS O.Y.
JYVÄSKYLÄ.

Shemeikan mursho

K. J. Gummerus Osakeyhtiön kirjapainossa
Jyväskylässä 1924

Schemeikan murhe

Jean Sibelius

Hengen hehkun äärettömän,
Aijon tuskan äänettömän,
tunsi, tiesi, tais se miesi,
jonka sielunlento siesi
milloin nousta taivashalle,
milloin mennä maankin alle,
olla itseänsä aina,
niinkuin lapsi, Luojan laina.

Mutta alta mieles murheen
voittaa voima uskos usheen
mahtavampiin maailmoihin,
autuaampiin aamunkoisiin,
tuonne, taakse taivonneantain
kunne päivää, kuuta kantain
kulkee ihmismielen kaipuu,
niinkuin aaltoon aatos vaipuu.

Heränneekö lailla lumpeen?
Silmät kiinni, silmät umpeen,
että sielu nähdä voisi
utuisintaan unelmoisi
maasta taivonneannan takaa,
missä taatot, maamot makaa,
nukkuu vanhat, nuoret, untaan,
taivas heittää talviluntaan.

Ah, jos tuolla oltais ammoin!
Eipä kaartuis kauhuin, kammoin
elon tähtitaivas-teltoa:
lippu liehuis, heiluis hettoa,
viiri viiren heimon toisen,

armahamman, aurinkoisen,
jolle sydän syttyy, halaa,
parhaintaan kun haave palaa.

Daikka mustuu ihmismieli,
tuvan tummuu pihstipieli,
kulkee kultalangat hienot,
lujat, vankat, vaikka vienot:
vireet vanhan Väinämöisen,
tunteet Ilmar-tuskan öisen,
leikit Lemminkäisen liedon,
puusta puuhun tien ja tiedon.

Mestari! Sa meille annoit,
minkä yksin yössä kannoit,
mieheet, viemut rintas oman,
rakkautes rajattoman,
kaipaus taakse taivonrantain,
kunne päivää, kuuta kantain
heskuu henki, mieltii mieli,
jot'ei kilka ihmiskieli.

I

Aurinko taas tuhatvuosien takaa
valkeutta Väinämön heimolle jakaa:
meidän on niitut ja meidän on pelot,
meidän ne kaikuvat karjojen kellot
kasdeltapuolen Karjalan rajaa,
vaikka on valtamme vieläkin rajaa.

Daikk' yhä itkevi Inkerin impi,
huokaa Aunuksen korpi ja rimpi
riehussa pajarin poikien viittain,
vietämme juhlaa rauhan nyt viittain,
kansamme yhteyttä yhteisiin äänin,
muinaisen myös Käkisalmen ja läänin.

Kuulkaa, ne laulavat Laatokan laineet:
„Kauan jo kannoimme maan saman
  maineet,
yhdessä kestivät myrskyn ja virin
niin väki Depsän kuin Salmin ja Swirin,
sulhot ne Suomen kuin Iivninkin rasvaan,
yhdessä käyvät ne kalvankin kasvaan.“

Kuulkaa, ne vastaavat Väinölän korvet:
„Yhdessä käymme, kun soi sotatorvet,

hurmein ja liekein kun koittavi Suomen,
varjelemaan vapautta me Suomen,
niin häme, Pohjola kuin Savo, Kainuu,
jos Raja-Karjalan paalutus painuu.“

Mietämme juhlaa rauhan nyt viistain,
aika on vaieta vainon ja kiistain,
vaan ajan rautaisen lapsia liemme,
juhljen liitto rautaisen tiemme,
vannomme: konsana viitaimme tautta
käy vihamiesi ei tien tämän kautta!

15. 11. 19.

Lastensuojeluliitto

Renraalf Mannerheim

Lapset armaat, lapset omat
ovat aina viattomat,
isät tehkööt synnin työtä,
emot nähkööt nälkä-yötä.

Mutta lapset laajan Suomen
ovat maamme onnen suomen,

kansan valta, kansan vahti,
koska päättyy meidän mahti.

Heitä unhotta me emme.
Heitä kerran tarvitsemme,
kun on menty alle mullan,
saatu rauha sydänkullan.

Eikä meitä kukaan muista.
Hlutta lasten haaveiluista
kasvaa toiset touot, kesät,
kesäpuihin peiponpesät.

Eikä enää viillä viha:
henki voittaa eikä liha,
seisoo maassa uusi kansa
kaunisilla kannallansa.

Minkä heistä unelmoimme,
sen me heistä tehdä voimme,
Suomen vakaan vartioston,
kansannousun, kansankoston.

Meidän täytyy mennä multa,
muuten päiv' ei pääty kultaan
tässä maassa orjamielen,
silti kirkkaan suomenkielen.

Suomen heimo, Suomen suku,
jonk' on laaja lasten luku,
näki, nukkui suurta unta,
vapaudestaan valtakunta.

Daan ei vapaus koskaan koita,
ellei lasten laulu voita,
viisi vieno sydämien,
ijäisempäin ihmisten.

Silloin maa ei huokaa hallaa
eikä toinen toista tallaa,
katoo punaiset ja valkeet,
painaa kansanhengen palkeet.

7. 10. 20.

Suomen sotilas

Enersti Malmberg

Kun isket maalla isäisi,
oot aina oma itsesi,
mut aatteles, jos isäis maa
taas orjan leiman saa?
Ei, ei, on aika ankarin,
vaan voitto sentään sankarin,
ken synnyinmaata rakastaa
ja siitä voiman saa.

Ša mašdut maalle isäisi,
min isäis into vapautti
ja sukukunnat šarmasat,
ei arvat armasat.

Šiks Suomen sorja sotilas,
me kuljemme sun kupeellas,
Šua seuraa mieli isäisi
ja kieli äitisi.

Et yksin yövy paikallas,
Šun kanssa astuu armeijas,
Šun uljas, vapaa vartias.
Ken ootkin, onnen mies!
Šun kouraas sullei Šallimus
sen, mik' on maamme kukoistus,
sen vapautus, sen valkeus,
ei koskaan orjan ies.

Lapun päivä

Laureilat

Suu-Dohjan suuren pojat, tyttäret,
ja miehet, vaimot vakaakatseiset!
Soi Suomen uuden kaikki kantelet
kuin auran aatteet, miekan miettehet.
Ken tyyni on, kun yhä yltyy yö,
kun vääräys, väkivalta maata syö,
hän tuleen tuprahtaa, kun hetki lyö
ja luodit lentää, alkaa tykkityö.

Ken vapaudestaan aina arka on,
sen voima varmaan viepää voittohon
on isänmaankin innon, taistelun,
sen ueshokuolokin on kuoloton.
Kun rakas, rauhainen on kotilies,
mut kodistaan käy harras, harmaa mies,
sen silloin myöskin vainolainen ties:
nyt kasleet katkee, kirpoo orjan ies.

Te kuulkaa, kuinka multa mushajaa,
ja niittu, pelto kuinka pelmuua,
kun tuulet taivaan yltä humastaa
tai alta kuolon äänet kumastaa:
Mä tiskun verta Suomen sankarein!
Työ kansan vapaan siks on katteshein,
siks rauhan siunaus rientää riemuksein
ja olkoon onneksi myös lapsillein.

Dysäshdy, vaeltaja! Vapauden
on pyhäpäivä herttas, heelmäinen,
mut laajat kuin on lahjat voittojen,
myös vaarat uskaa ajan vastaisen:
Taas ryssä kokoo sotalaumojaan;

voi olla eessä surma Suomenmaan,
tai kulku kuulumpaan ain kunniaan,
jos kukin on maan patsas paikallaan.

Suu-Pohjan suuren pojat, tyttäret
ja miehet, vaimot vakaakatseiset!
On aina Armo-Luojan antimet
kuin syksyn, kevään varmat vaihteiset.
Mut tulloon rauhan päivä, taiston yö,
lie eessä auran taikka miekan työ,
tää maa ei koskaan orjan leipää syö,
naan hetkellänsä nousee, hehkuu, lyö.

Tarton tanssi

(M u k a e l m a)

Bertel Gripenberg

Käy Tartossa tanssi. Se hurjasti soi,
kuin orjien kielin se kilkkaa,
se hekkumin hehkuu, se määrää, min voi,
kun kruunujen kynttilät vilkkaa,
pian kukkien tuoksut ja myös pikarein
ovat onnea, silkkiä silkkaa,
se Tarton on tanssia kuin tikarein,
yön hempeä, naista ja nilkkaa.

Mut kaukana saloilla Suomen
mykät seisovat tuhannet ristit,
mykät haastavat tuhannet haudat
yli yön, yli kirkkomaan,
siell' ueshot uljahat nukkuu,
nuo vartiat vapautemme
verin ostetun, kallishin.

Käy Tartossa tanssi nyt kaamean yön,
kera ryssien karkeloidaan,
valat vannotathan: „Sie osta, ma myön!“
Pian suukkokin suoda voidaan.
He miekkoiset, joita ei nähty, ei nää,
kun hurmeessa huppeloidaan,
nyt Tartossa tanssii ja vienistää,
isänmaata kun maljakoidaan.

Mut synkkänä syksyn ilta
yli sankarihautojen lankee,
mykät missä on miehet nuo —
Dares vaakkuvi yksinäinen,
pian tummuvat ilmanpielet,
punakeltaiset lehdet putoo
yli kylmän ja kolkon maan.

Käy Tartossa tanssi. On lystiä tää
meno kunnan ja kunnian merta,
kun palmujen lehvät nyt lehyttää,
mitä kuusien lehvät kerta.

Käy karkelo. Huilut ja viulut soi,
punaviinit on kuin punaverta! —
Miltä missä on kukko, mi kiekua voi,
Dyjän Pietarin, petturin kerta?

1920.

Estonia

Daltananshin Päts

Harvoin ne halkoi Yösalon haahdet
muuta kuin muistojen merta,
mutta se koitti korkea suomen
Däinämön heimojen kerta.
Ilissä on ilaleva, siinä on Kaleva,
meri ja myrsky ja maru,
kaikaa kannel, mi kansan kahden
synkkä on sydämentaru.

Ilsein Eestin ja Suomen viljaa
vierahan ratsut polki,
painui mahti taaton, maammon,
oikeni taas kuin olki.
Eestin ranta jos ruskottaa,
se valjennee myös kerta,
missä sen hurme huohstelee,
myös myötä on Suomen verta.

Madjaarit

Presidentti Hortáy

Kuka ei haipunut Haynaun sotiin,
kaatunut kansain meriin,
eipä se koskaan hukkanen menne,
vaikka on lyöty nyt veriin,
katkoo vieläkin henkensä kasleet
heimonsa kauneudella,
aatralla aatteen, miekalla mietteen,
tashdolla rautaisella.

Vielä se heiluu heinä ja vilja
pusztan poikia varten,
vielä se häilyy tuushea tukka
Unkarin kaunotarpen,
vierivät vierrat raisut yössä,
ratsut Rákoczin kiirama,
kaikuvat Unkarin taivashankannet
taistelun viettä viemaa.

Totta kuin koskaan Tonava ei
voi tauota juoksustansa,
syntymämaalleen sykkäilevä
kuolla ei saata kansa,
voi vain paisua padoistansa,
muuttua muihin uviin,
mutta ei haudata haaveitansa,
paimua pohjamuriin.

Merta kohti on viereen mieli,
kansan on ihmiskuntaan.
Tietkää, Unkarin uljaat veljet:
heittänyt talvi on luntaan
myöskin Väinämön heimon tielle

sankeat vuosisadat,
rasteinaan vain kaifjon kannel
ja tietäjiensä radat.

Eikä se koskaan lakkaa laulu
huulilta Unkarin urheen,
kertoo muistoja muinais-aikain
keskellä huolen ja murheen;
myöshään on taukoova tanssin tahti
kansalta Tokain tarhain,
kun se ei tauonnut talven maassa
myöshään eikä varhain.

Taattojen mieli, maammojen kieli,
armaamman ajan tietous,
kansan hengessä henkii kauan
kuin liesi, kuin liekki, kuin lietous,
leimahtaa kuin isänmaan lempi,
kuin tarmo, kuin tahti tekoon,
kantaa kortensa, kalleimpansa
kansakuntien kecoon.

Ukrainalainen legenda

Hiljaisna, seesnä joulu-yönä keuran
kokohon kutsui tahto taivaan Herran
maan laajan lapset heille aikoin antaa,
mit' isäninta maa ja taivas kantaa.

Sai Saksan lapset hältä järjen jäisen,
Helvetia hengen kestiystäväisen,
Italia taiteen, Ranska sanain sulon,
Englanti turvallisen toimeentulon.

Dois poistuivat he. Paratiisin koloon
yks oli jäänyt orpoutensa oloon,
risainen, itkeväinen lapsi Luojan.

— „Ken? Mistä?“ sattui sanat Armon-
tuojan.

„Ukrainan uljaan olen poika, mutta
kun näyttää nuttuain mä kulumutta
en uskaltanut Jumalalle taivaan,
siks itse suistunut lien suureen vaivaan.“

Jumalan kauhistuu jo kaikkivalta:
hän jakoi aarteensa jo yltä, alta,
Ukrainan lapsellekin pyysi Pyhä
tuo antaa armoaan, mi säilyi yhä.

hän siksi antoi laulun lahjan tälle,
se että loisi lohdun elämälle,
mi saattaa olla satu vangin vaikee,
mut jonka alla asuu haave haikee.

Gascogne

Adolf Lindfors

Gascognen me lapsia liemme,
päämiehemme mies Jaloux,
siks vaaroihin, kuoloon on tiemme,
joka pensaassa surman suu.
Mitä haa! Mitä mahdan! Maalin
loi luojamme korkea tuo,
joka — hahhahha! — kardinaalin
ei kaarteja koskaan luo!

Paras vaieta palkan on renkein,
kun rinnasta rintahan lyö
säen sähköinen vapaiden henkein
kuin on kumutavahan yö.

Yli maanpiirvin touon ja saastan
se nousee, se viikkavi noin:
„Dain haaveen ma valloista haastan,
mua kuulkatte, lapset koin!

Sinis silkissä, kullassa säilyy
nimi Adolf Lindfors, kuin yön
läpi lämminnä, herkkänä häilyy
hämy kiivahan kirkkahan työn.
Jos maata hän joskus polki,
legioonat lempensä nous,
taas oieten niinkuin olki,
jopa joikuen kuin sotajous.

Cocquelin, Doquelin! Pyhät haamut!
Mitä mietitte? Astukaa
alas tänne, miss' ovat aamut
kuin illat ja isäinne maa.
Tai Shakespearre hienuin nosta

jo turpansa turpeestaan,
Sir Falstaff, hän saapuu, hän kostaa —
vie mahtajan maailmaan.

Siks kaikki Gascogne nyt kuulloon:
nimi Adolf Lindfors soi!
Minut mielipuoleks he kuulloon,
mut sieluni taas salamoï,
kun kuulen ma kumman kaiun
sydänpilkkani pimeyteen,
kuin Taivahan rantojen raiun
yli tummuvan maan sekä veen.

II

Moision morsian

Sininen silta ja punainen puresi
moision kaarteessa kangastui,
aavalla neitoa neljä ne ui,
aalloilla ulpukat umpentui.

Souteli, jouteli neiet ne neljä
päin punapilveä loimuavaa,
aurinko vaipui aaltojen taa,
siljeni tuuli ja metsä ja maa.

Mutta ne joikuivat joutsenet neljä
korkeutta, valkeutta vahvuuden yön,
saattoivat saarilta tuskan ja työn
kaiffoja kalpean, lempeän yön.

Ah, miten silloin mun sieluni nousi
murehe, min luulin jo murtunehen,
muisto, min toivoin jo turtunehen,
koska ma haaveen hautasin sen!

Turha, ah turha, on tuota mun kieltää:
moision lasta ma lempiä sain,
vaikk' olen alhainen arvoltain,
maannut hän on käsivarrellain.

Missäkö? Niemellä nimettömällä.
Milloinko? Tietävät tähdet ja kuu,
muistavat maa, meri, metsä ja puu,
vaikka mun sulken mullalla suu.

Enkä mä haikeita haastele koskaan,
mutta mun valkea valtaa yö,
kuin tulenliekit mun päätäni lyö,
ailuet oudot mun ontoksi syö.

Syysmetsässä

Astelin metsässä syksyisessä,
pikkulintuja kuulin,
jotka jo ammoin vaienneiksi
viimahan, viluhun luulin.

Eivät ne soinehet enää laulut
elämän myrskymielten,
soi joka oksalta onnellinen
pilpatus pienten kielten.

Käyskelin, kuuntelin kummakseni,
seisahduin sekä mietin:
Mitä ne laulavat pienet linnut
vaieten vaiston ja vietin?

Mitä ne miettivät pienet linnut
metsässä syksyisessä,
kun pilvet riippuu ja mätäs on märkä
ja kuuset on kyhnelessä?

Sitä ne miettivät pienet linnut:
„Dois meni kevät ja kesä,
menee syksy ja menee talvi,
tullee päivä ja pesä.“

Ja sitä ne laulavat pienet linnut:
„Syksy kun rinnan riittää,
jää elon pieniä iloja paljon,
joista voi luoja kiittää.“

Viälä ne virkkavat pienet linnut:
„Kellä on sydämensuru,
hänelle laulu on lahja kallis
kuin joka onnen muru.“

Astelin metsässä syksyisessä,
pikkulintuja kuulin,
tunsin ma rintani viemahtavan,
jonka jo kuolleen luulin.

Harha

Tuli hän kuin taivaan auringo,
kuin kuutamo, kuin kostalo,
ja silmää kaksi kysyivät,
mut kylminä, pyhinä pysyivät.

Ne silmät katsoi sieluhun
kuin kuiluhun, kuin nieluhun,
lie nähneet ne pahaa paljonkin,
kun nähnyt niitä en sittemmin.

Tai ollut hän taivaan harha lie?
Mun hukkuu tie. Hänen minne vie,
kun on kuin ohjais hän polulta pois
ja ois mun luonani eikä ois?

Kuun sieppi

Diitkaan niinkuin kuudansieppi
siirtyy yössä hiljaa,
leikkaa lempes sydäntään,
sen vierpeä ja viljaa,
mutta niinkuin hattara
käy poshjan taivashalla,
kulkee haave kumma mulla
murshemielen alla.

Onko mulla oikeutta
rakastaa? En usko.
Yöni pieli pimentyi
kuin punapilven rusko.
Olen vanha, outo mies,
min mieli mustui ammoin
ajatuksin, katselmuksin,
kauhuin ynnä kammoin.

Lumishiutaleet

Epione

Lumishiutaleet
on langenneet,
jää kattaa kaikki vireat, veet.

On valkeaa, on hiljaisaa,
kiteissä kiiltää metsä, maa,
vain talven tiuvtu tieskuttaa.

Dain päältä puun
käy käyvä kuun
yöpilveen pieneen, verhoittuun.

Se surmaa monet toivehet,
myös monet murskaa sydämet,
lyö poikki langat kultaiset.

Minä matkallaan
yli talven maan
myös vaipuu hankeen valkeaan.

Soi halki ihmishaaveiden
nyt niinkuin kaiku kantelen,
etäisen, tyynen, ijäisen.

On talvitie.
Se minne vie?
Kai jossain joulufesi lie.

Siks saavu, talven tuulonen,
niin vastahasí vaieten
käy immet illan hiljaisen.

Tule, tuulispää!
Hius häilähtää,
sätehet silmäin säilähtää.

Ja nilkka nousee nips ja naps,
kun karkeloipi kaunohaps,
tuo tuulen, tyynen laps.

Kyynelkukka

– „Sua varten ne kukkaset tufilaan,
Sinä suurin sulhoni, Syys,
käyn suudelmaas kuni juflaan
ja kuolen Sun syleilyys.“ –

Näin vannalta aution aavan
huus rakkaus, tuska ja työ,
kun arpeuneen sydänsaavan
avas aurinko, kuu sekä yö.

fluit yön yli kuin elonlaineen
taru käy elonlapsien tuo:
„Lie mulle hän Ruusutar maineen,
mut mulle vain kyynelten vuo.

Toki kyynelissäkin kylpein
kukat nousevat kasteestaan,
lie heidän se hetkensä ylpein,
lie laulaja lapsia maan.

fluit nukkukohot runonurmeen
sepä ei, joka jäljelle jää,
ken hukkaa sielunsa hurmeen,
kyy kylmä on vaan, kypärpää.“

Kuningatar Kristiina

Tuo kuuluisa kuningas-impri
hän istui Tukholman linnassaan
kuin yön tytär ylpeäkemuu,
yli loistaen Ruotsin ja Suomenkin maan.

Tuo korkea kreivi Lillje
lie ollut hän herroista heertaisin,
mut sentään lääninsä kurjuus
oli kuuluisa Kainuusta Inkerisiin.

Kakskymmentäviisi kylää
tytär Kustaa Aadolfin hänelle soi,
yli kaksi ja puoli sataa
talonpoikaa taattua veroa toi.

Sen palkan saa ritarkalpa,
kun kalvan kaune on kruunupää,
mut kansaa kaukaisen Suomen
noin ylhäinen kauneus köyhydyttää.

Dian unhotuu surut pienten,
kun suurten on huolena suudelmät,
tie turja on kansojen tuskain,
miss' silkkiset kaihtimet kahisevat.

Mut unhotu ei veronkanto,
ei kansojen pääoma, orjien työ,
käsivareet ei vahvat, ei ruoska,
tuo julma, mi juhtien selkää lyö.

Ne nääntyvät kuormien alle,
ne hiestyy, ne liestyy ja uirastaa,
mut linnoissa liehuu lempi
ja kukkahan tieteet ja taiteet saa.

Niin kimmelsi Keistiinan keuhuu
kuin pohjolan taivaalla talvinen kuu,
palot paistaa, ja maat, meret hohtaa,
sydäнкylmyyttä huokuvi korpi ja puu.

Ensi lempi

1

Unten usko

Sinä olet mun järkeni vienyt.
Tee taas minut järkisiin!
En, enhän ma, onneton, tiennyt,
miten lemmellä leikitkin.

Nyt kurejista kurejin ma lien nyt,
mut uskoa unelmihin
en anna, kun unelmien nyt
taas aaltoja purjehdin.

Ole jällehen unteni impi!
Hymys yksi mun onneni ois,
mut kaksi ois kaunisimpi.

Miks siirräät silmäsi pois?
Minun allani viepää on rimpä,
toki ethän mun sortuvan sois!

2

Itkua ja naurua

En itkenyt, nauranut silloin,
kun ensi kerran Sun näin,
en itkenyt, nauranut, milloin
iva kierteli kielellään.

Minut itkin ja nauroin illoin,
ylin kun olit ystäväin,

kun syntini pimein pilloin
mun sylkytti sydäntäin.

Niin istuin ma nauraen, itkien
kuin laps. Ja eessäni näin
koko eloni entisen, syullisen.

Ja anelin anteeksi syntejäin.
Nyt enää en itke, naura en.
Miksi itkisin? Olenhan yksinäin.

3

Heinäkuun lapsi

En ilman ma lempeä voi,
mun äitini oli niin hellä.
Mikä halajan lempeä, lämpöä, oi,
ja lemmessä lämmitellä.

Minut vihurit vieraille rannoille toi.
Dilu täällä on värjötellä.
Dain viiret kolkot mun korvaani soi,
suru kun oli sydämellä.

Olen lapsi ma heleän heinäkuun,
minä kaipaen kaunista säättä.
En kestä ma ivaa ilkkuvan suun,

en karsahan katseen jäätä.
Minä rakastan laulua laakson puun,
en tunturin tuulispäättä.

4

Flennyt

Se on mennyt. Ma elämän harmaan
näen kuin harumetsän vain,
näen mennehen aikani armaan,
ajat autuuden, unelmain.

Tein paljon ma pahaa varmaan,
myös paljon ma pahaa sain;
sain tuntohon tuskan karmaan
ja kaihon, mi kalvaa ain.

En itke, en naura, en ilkamo!
En kerjää sääliä Sulta.
Flut tyttö, et ymmärtää Sinä voi,

miten paljon kaunista multa
meni mureiksi, kun Sinut menetin, oi,
meni tuskaksi paljon tulta.

5

Kuoleman tuntu

Ah, armas, keuran me elämme vaan,
pian joutuu kuolema julma.
Tuot' oletko miettinyt milloinkaan,
yökukkani mustakulma?

Sinun rinnassa riehunut valloiltaan
tuon onko liekin hulma,
joka tahtoo tuntea taivaan ja maan,
kun päästetty on joka pulma?

Tule, armaani! Kirkas on taivas,
vesi välkkyvä, kukkiva maa!
Dian hyyssä on haavelaivas,

me mentäisi meren taa.
Meren maininki veisi Sun vaivas:
me tahtomme unhoittaa.

Kiputyttö

Olen tahtonut olla niin ymeä
 kuin taivaalla ukkosen lonka,
 niin ylhäinen, niin ylpeä
 kuin hornan vuorella honka.

Olen tahtonut seisoa myrskyssä
 ja katsoa mlaata, jonka
 sydän särkyä on sävelhyrskyssä,
 kun kulkee vanku ja vonka.

Olen tahtonut olla niin nuori
 Sinun tähtesi, tyttönen.
 Mitä olen nyt? Onneni kuori,

mies turhien toivehien.
 On rintani kuin Kipuvuori —
 Sua voi, Kiputyttönen!

Kiitos

Ah, armas, kuinka paljosta
 Sua sentään ma kiittää saan!
 Sua kiitän ma kaikesta, kaikesta,
 mikä kauneinta päällä on maan.

Ilua katsot niinkuin kammolla.
 Kas, oommehan kaksin vaan,
 on oltu ennen, ja paljoa
 ei pakistu silloinkaan.

Ah, armas! Vaikka vain keerran
 minä oisin nähnyt Sun,
 ijät kaikki kiitosta Herran

ois soinnut soittoni mun,
 kun näin edes hetken verran
 elon uskonni uneksitun!

Mletsolan tytär

Suvi-illan hän ruskossa saunasta juoksi
ja sukelsi salmehen seesteiseen,
hän vaipui, hän nousi kuin luode, kuin
vuoksi,
hajan hapsensa heitti hän harteilleen,
vesi häntä kuin venhoa kantoi, hän sousi
käsihartensa valkeat airoinaan,
hän joikui kuin joutsen, hän taipui kuin
jousi,
tytär Mletsolan, kuustoistavuotias vaan.

Oli Ahtolan tuttu jo lapsesta saakka,
sen karjoja siksi hän karttanut ei,
hänen painanut harteita ei elon taakka,
jos tuskakin tuntui, sen tuulonen vei,
ei säikkynyt suotta, ei ollut hän orja,
oli vapaa ja nuori ja vallaton hän,
kuin suopuresu puhdas, kuin pihlaja norja,
laps aamun ja illankin himmenevän.

Satusaarelle tuolle nyt uida hän aikoi
vuos vuodelta ain yhä pienenevään,
jota aika ja aallot ja tuulet ne taikoi
meren helmahan, Ahtolan yön hämärään.
Ne lauloivat seireenilauluja sille,
ne kuiskivat päilyssä päivän ja kuun:
„Jätä tuskasi aalloille siinteleville,
nyt viemme sun lehtosi viimeisen puun!“

Ja saari se vaipui. Mut tuosta ei tiennyt
tytär Ahtolan. Tyynnä hän oellesen ui.
Jo ympäri katsehen luo: „Eiki lie nyt
tarun tanner, mi kultaisna niin kuvastui?“
Mut kuinka hän katsookin ees sekä taaksi,

ei untensa maata hän armasta nää,
hän vierii kuin venho, hän soutaa kuin
haaksi,
suri-yön ystä peittohon saarensa jää.

Ja kammo jo neitosen valtaa. Hän muistaa
sadun saaresta julman, mi kansassa käy,
hänen mielensä aikoisin menneisin luistaa,
inesmoisinkin, joista ei jälkeä näy:
oli mestauspaikka se saari näät kerta,
monet vainaat sen hiekassa valkeni kai,
kuin Kullervon miekka kai syyllistä verta
ja syytöntä kyllälti juoda se sai.

Meri tummuu. Jo syttyvät tähtöset tai-
vaan,
yön aaltoja astuu jo kalpea kuu.
Syty tähteä ystään ei impyen vaiwaan,
meri tyhjä on, kaukana maailma muu.
Hän tännekö hukkuu? Ei, ei! Taas hällä
on jalkainsa alla kuin manner se ois . . .
mut kirkaisten äänellään kimeällä
hän huomaa: Se on satusaarensa! Pois!

Dois! Dois! Kuin ammuttu lintu hän liittää,
kuin kuoleva ui kotikoivuja päin,
kuin kupla kän kuutamon hõsteessa kiittää,
lemut tuntee jo viitojen vihertävään,
niin voimansa pettää, niin päänsä jo
raukee,
kuun kultaan hän peittyy ja hopeahan,
kotikaislikon reunanahan hautansa aukee
ja nuorena nukkuu hän Uusholahan.

Flut yllänsä huiskivat tähtien hummut:
„Mieni Mletsola kaikki nyt murheeseen,
nyt Ilmolan kulkevat kuoleman tunnut
yli maan, yli puun, yli Ahtolan veen.
Dain Unson on valta. Dain Unson on
voima
pahin peittää ja parhain ihmisien,
elon harmaus ja armaus, niin syyllisen
soima
kuin kyynelot kyllähti itkeneseen.“

III

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME

BY
NATHAN OSGOOD
OF THE CITY OF BOSTON

Kuin lempi on taide,
kuin leimaus ja tuli,
moni hehkuun sen syöksyi
ja raukes ja suli.

Kuin pyöreä on taide,
kuin pilvi, kuin pyhyys,
sen esteenä vain
elonpäivien lyhyys.

Kuin hulluus on taide,
mi huremaa ja suremaa,
voi autuutta antaa,
mut tuoda myös turmaa.

Kuin myrsky on taide,
mi suonissa soutaa;
se taivohon nostaa
tai tuonelle noutaa.

Kuin kalpa on taide;
voi kuolla sen kautta,
myös kukkia korkean
taiteensa tautta.

Hyvyys

Ei hyvyys saavu huutaen,
se kulkee hiljaa kuiskaten.

Sen ääni on ääni kärsivän,
mi itkenyt meitä on enemmän.

Sen silmässä on kuin onnettuus,
mut kuitenkin usko ja toivo uus.

Hän tahtoo tarjota vähästään:
ne hänen on helmiä, päävelyään.

Ne ottanet kuin avun taivahan:
ei lie hän laaksoista maailman.

Hän tulee raskaalla hetkelläs,
hän katsoa tahtoo silmänsä

ja kättäs painaa ja mennä pois
kuin kuiskaten: paremmin olla vois.

Tulkaa kotiin

Raikki te kiertävät tunteet ja tuskat,
tulkaa kotiin,
myöskin sa saartava kauneuden kaipuu!
Ettkö nää, miten Valkeus vaipuu,
varjot pitenee,
elämä lyhenee,
kuoleman jalka vain kulkea jaksaa?

Kaikk' elon etsijät, eksynehetkin,
tulkaa kotiin!
Koshta jo korprien komerot tummuu,
aurinko sammuu,
pimeys peittää maan,
portit suljetaan,
eivätkä aukene enää koskaan.

Kaikki te ystävät harvat ja hyvät,
tulkaa kotiin
kuin valot luojaansa suuret ja pienet!
Kotiinsa kulkevat ihmiset, karjat,
ilot, muistot enenee,
toivot vähenee,
koshta ei erota toistaan toinen.

Häijyn häät

Käy kansassa kaamea kuiske
kuin vankuis valkeat jäät,
sois huntutujen kylmien huiske:
„Nyt Tuonella Häijyn on häät.“

Läpi Turjankin yön, yli hankein,
käy liikutus loppumaton
kuin vaikeruus elon vankein
tai pyrkimys aurinkoon.

Mut Jäämeren siljaiset siekat
nuo nostaa kukkaset syyn
kuin kuoleman kurjenmiekat,
tai valmut valkean syyn.

Ja jääkukat kummat ne haastaa:
„Nyt Tuonella häijyn on häät,
nyt vuoteeseensa hän raastaa
elon kauneimmat kassapäät.

Mitä toivot ja lemmit ja uskot,
mikä heelmää on hengen ja työn,
kuin taivahan talviset ruskot
pois haihtuvi helmahan yön.

Jää jäljelle vain tyly tympeys
ja ilkeys ja itsekkyyys,
ei lämpö, ei lempi, ei lempeys,
vain kylmyys ja kynnillisuus.“

Näin kansa kammoten kuiskii,
yön vallassa vankuu jäät,
vilu viima hangilla tuiskii:
„Nyt Tuonella häijyn on häät.“

Louhen lapset

Louhen lapset hajalla hapset
taivahan kantta karkaa,
illasta aamuun ihmislapset
kyntävät kuolon sarkaa.
Kiire on Turjan tyttärillä,
kuin kokkolinnut ne liittää,
ilo on ainainen ihmisillä
kuoleman kisahan kiittää.

fliksi ne Louhen lapset liikkuu? —

Tiedä tuota ei kukaan. —

flitä ne kivet ja kannot kiikkuu? —

Tanssivat muiden mukaan.

„Tapamme vanhaa ja tapamme nuorta,

kylvämme kylmää hyytää,

riisumme rintaimme ulkokuorta,

etsimme elämän syytä.“

Herran selka

1

Uudestasynnyjä

Ken kevääseen
heräs varhaiseen,
näki korkean koin
yli maan, yli veen,
miten tuore ja uus

oli koivu ja kuus,
ikivihreä sammalehen
ihannuus,
kivi, kukka ja puu,
kukin kasteessaan,
miten asteessaan
Dyhan Hengen hehkukseen
verhoutuu,
kuin perhoutuu
pesät toukkain, ja kerkeät
kerhoutuu
kehät taivaan ja maan,
kukin kukkeuttaan,
kevätmahtinsa maahloja
kärkelemaan:
hän, uudestasuntija
uskonnon,
laps luonnon ja laulun
ja lemmen on.

Luojan lintu

Lien lintunen pieni
 vain ilmojen alla,
 mut laajalle tieni
 on laulelevalla.

Evä lien, joka ennän,
 tai lesti, mi lennän,
 elon kauneutta kannan,
 jumal-armoa annan.

Jaan oikeutta, rauhaa,
 kun pauanne pauhaa,
 tai suutun ja mureskaan
 pahan kuin vanhurskaan.

Lien lintunen pieni
 vain ilmojen alla,
 mut myeskyssä tieni
 kesä rientää ja halla.

Lien lämpöni läike
tai Luojan väike,
ma oon flanan masti,
elon Valkeuden vasti.

Siks en ole siellä
kuin tällä ma tiellä
vain suojaava vaippa
tai rangaistusvaippa.

Sävel säisköinen lienen
vain ilmaini Herran,
min viestiä vienen
vain voimani verran.

3

Rukous

Kave, Luonnotar korea,
Luojan helka heilimöivä,
mistä tunnen Sun sulosi?

— „Maasta, taivaasta, tähtistä,
leijdestäkin lentävästä,
joka viivasta, väristä!“

Taatto, taivainen Isäni,
hengen ja totuuden herra,
mistä tunnen Sin tulosi?

— „Kuulet mun kumusta pilven,
näet päivän paistehesta,
säisköstä sävelkitehen.“

Entäpä eloni onnen? —

— „Oman henkesi humusta.“

European lapsi

Liet laps sinä illan jo loiton,
et konsana auringonkoiton.
Yö yltävi. European lapset
saa nuorna jo harmajat hapsset.

Kai hauta jo haaveesi oisi?
— „Niin, totta se tullakin voisi,
jos oisi Atlantis kuin ennen,
ei vain meren vaastohon mennän!“

Opettaja

Sana olen. Opetan ma,
mitä luovat Luojat,
Armottaret antanevat
tuulen, tyynen tuojat.
Tuli olen. Tuijotan.
Mä palan, heshkun, palvon.
Siksi monta vaivan yötä
istun, itken, valvon.

Henki olen. Heräjän
kuin sydän taikka syvyys,
jolle ole outoja
ei hymy eikä hyvyys.
Peto olen. Peljätän,
kun näytän näköpääni.
Monen tuskan poltinpora
järkäshytti jääni.

Disar olen. Pienenen
tai suurenen kuin tashdon.
Kide olen. Kimmeltelen
vaikka halki vashdon.
Säde olen. Elämäni
entää niinkuin lyshyys,
vaan on pitkä päivieni
pyrkimys ja pyshyys.

Löysäläisen laulu

Maantietä matkaa
kirjaton, karjaton mies.
Keununkin kyyti
liika ois sälle kenties,
outoja sälle kun on
isänmaa, kotipaikka ja lies,
puolue, perhe ja muu,
verot, verka ja velka ja ies.

Kuntahan, yhteiskuntahan
kuulumaton,
suonoin hän kansalaisista
kaikista on,
ellei hän kuulunekin
elon varmemman valtioson,
jonka lie linnat ja maat
liki taivahan auringon.

Mutta hän laulaa! Kuulkaa,
hän kulkeissaan
hyräelee hymysuin
kuin viisiä vierahan maan.
On sanat sekavat. Soi
sorasointuja lauluistaan,
mutta ne näin huminoi
korpehen koshisevaan:

„Dei elon viima mun kukkani.
Jäljelle jäi vain työ
päivien päättymätön,
sydäntuskani talvinen yö.
järjestykää, polot järjet,
tai Taivahan leimaus yö:

Eliekkoinen nainen ja mies,
ens syksynä leipää ken syö.

Daan mua naurattaa,
mua itkettää iki, ain,
heikkous hetyvätön
sanan, vapauden vainoajain.
Minkä he mahtavat?
Pikkuisen piinata vain,
pitkittää, mikä on
kuitenkin täyttymys lain.

Ken? Kuka haastaa?
Tie, elo, totuus ja työ.
Ympäri tauti ja talvi
ja nälkä ja köyhyys ja yö.
Sentään ma, ah, häpeäisin
häntä, ken leipäänsä syö,
kun isän, äidin ja lapsen
ja kullankin kuolema lyö.

Ah, rakas, rakkahin!
Dieläkö kuulet sa mua?
Mureheeni huutaa

kuin kaukaista hufuilia.
Muistelen Sua
kuin kaunista kadotettua.
Tuntoni, tuskani määrää
nyt kauas, kauas mun Sua!

Mutta ne vaikka jo vie
minut aallonkin ankaran taa,
missä mun lempeni, lauluni
korkea on kotimaa,
minkä ne maistavat?
Konsana korkeimpaa
eivät ne nähneet.
Eivätkä nähdä ne saa.“

Maantietä matkaa
kirjaton, karjaton mies.
Maan vai taivahan laps?
Tai helvetin heshkuun on ties!
Outoja sulle kun on
isänmaa, kotipaikka ja lies,
puolue, perhe ja muu:
on sulla sun itsesi ies.

Kirvesmiehen poika

Hymyili luonto Galilean hälle,
suloisen siltä sanoman hän oppi,
mut humu korven hänen korvissansa
mumisi hälle ihmislusten murheet,
nuo turhat tuskat elon lyhyen tautta.

Näät ei he Luojaa tunteneet, ei Isää,
vain Vanhan Liiton jumaluuden julman,

sen palkkapapit, lakikirjat kuolleet,
ei rajatonta hänen rakkauttaan,
ei armoa, ei anteeks-antamusta,
vain rangaistuksen vaipan van-
hurskaan,
mi vaati hampaan hampahasta, velkoi
velallisensa leppymättömänä
kuin laki Siinain, joka kaikki sitoi,
elävät, kuolleet, syntymättömätkin
ikuisen pakkotarpeen paasitaakkaan.

Laeista, profeetoista päästämäänkö
hän tänne tuli? Ei, hän tuli täyttämäshän.

Sisällys:

Sfemeikan murhe	5
---------------------------	---

I

Käkisalmen rata	11
Lastensuojeluliitto	14
Suomen sotilas	17
Lapuan päivä	19
Tarton tanssi	22
Estonia	25
Madjaarit	27
Ukrainalainen legenda	30
Gasgogne	32

II

Mloision morsian	37
Syysmetsässä	39
Harha	42
Kuun sieppi	44
Lumishiutaleet	46

Kyynelkukka	49
Kuningatar Kristiina	51
Ensi lempi	
Unten usko	54
Itkua ja naurua	55
Heinäkuun lapsi	56
Mennyt	57
Kuoleman tuntu	58
Kiputyttö	59
Kiitos	60
Metsolan tytär	61

III

Taide	67
Hyvyys	69
Tulkaa kotiin	71
Häijyn häät	73
Louhen lapset	75
Herran selka	
Hudestasyntyjä	77
Luojan lintu	79
Rukous	80
European lapsi	82
Opettaja	83
Löysäläisen laulu	85
Kirvesmiehen poika	89

Hinta 18:—